

USNESENÍ

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Tomáše Mottla a soudců JUDr. Lucie Bičákové a JUDr. Naděždy Javůrkové ve věci

nezletilého: **A.V.**, narozený xxx
bytem xxx
t. č. v Německu na neznámé adrese
zastoupený opatrovníkem **Městská část Praha 7**, IČO 00063754
se sídlem U průhonu 1338/38, Holešovice, 170 00 Praha 7

syna rodičů: **Ing. A.V.**, narozená xxx
bytem xxx
zastoupená advokátem JUDr. Ing. Janem Fišerem
se sídlem Dukelských hrdinů 406/23, Holešovice, 170 00 Praha 7

Ing. R.V., narozený xxx
bytem xxx
zastoupený advokátem Mgr. Janem Fraňkem
se sídlem Jana Opletala 644/8, Poděbrady

o úpravu poměrů a styku s nezletilým a stanovení dohledu,

o návrhu otce na vydání předběžného opatření ze dne 19. 3. 2023,

o odvolání matky proti usnesení Obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 21. března 2023, č. j. 43 Nc 520/2022-21,

takto:

Usnesení soudu prvního stupně **se** ve výroku II se **mění** tak, že odvolací soud nařizuje předběžné opatření:

Otec **je oprávněn stýkat se** s nezletilým každou **neděli od 9:00 hodin do 18:00 hodin**, přičemž nezletilého převezme a po skončení styku odevzdá v místě bydliště matky. Matka je povinna nezletilého na styk připravit a styk otci umožnit. Tato zatímní úprava styku platí do právní moci rozhodnutí o úpravě poměrů k nezletilému A. ve věci samé.

Ve zbývajícím rozsahu **se** usnesení soudu prvního stupně v tomto výroku **potvrzuje**.

Odůvodnění:

1. Napadeným usnesením soud prvního stupně nařídil předběžné opatření, kterým matce zakázal vycestovat s nezletilým A.V., nar. xxx, mimo území České republiky do právní moci rozhodnutí o návrhu na úpravu poměrů a styku s nezletilým (výrok I) a ve zbývajícím rozsahu co do zatímní úpravy výchovy a styku návrh na vydání předběžného opatření ze dne 19. 3. 2023 zamítl (výrok II).
2. Rozhodl tak v řízení o úpravu poměrů a styku s nezletilým a stanovení dohledu. Zrekapituloval, že v minulosti již rozhodoval o předběžných opatřeních, a to následovně.
3. Usnesením ze dne 11. 8. 2022, č. j. 43 Nc 520/2022-110, byl zamítnut návrh otce na vydání předběžného opatření, na jehož základě by byl nezletilý A. zatímně svěřen do jeho péče (výrok I). Současně však bylo nařízeno předběžné opatření, kterým bylo matce uloženo umožnit otci styk s nezletilým každý víkend v roce, s výjimkou každého prvního víkendu v měsíci, vždy v sobotu a

neděli od 10:00 hodin do 18:00 hodin s převzetím a následným předáním nezletilého v bydlíšti matky (výrok III). Soud také zahájil řízení ve věci stanovení dohledu (výrok III.).

4. K odvoláním otce i matky Městský soud v Praze usnesením ze dne 5. září 2022, č. j. 36 Co 329/2022-195, potvrdil napadené usnesení ve výroku I, ve výroku II je pak změnil tak, že otec je oprávněn stýkat se s nezletilým A. každou neděli od 15:00 hodin do 18:00 hodin, přičemž nezletilého převezme a po skončení styku odevzdá v bydlíšti matky a matka je povinna nezletilého na styk připravit a styk otci umožnit s tím, že tato zatímní úprava styku platí do právní moci rozhodnutí o úpravě poměrů k nezletilému A. ve věci samé. Ohledně návrhu otce na zatímní úpravu poměrů aproboval závěr soudu prvního stupně, podle něhož zatímní úpravy poměrů účastníků nebylo třeba a ani výkon rozhodnutí ve věci samé není ohrožen, a to ani přes extrémní výkyvy ve vztahu rodičů, napětí, mezi nimi, atmosféru vzájemného obviňování z napadání a obtížnou komunikaci. Ohledně úpravy styku pak poukázal jednak na zprávu pediatra ze dne 13. 5. 2022, podle níž nebylo v teplém počasí doporučováno oddělení nezletilého od matky na dobu delší než 2-3 hodiny. Současně zdůraznil, že rozsah styku, daný mediační dohodou rodičů, z níž návrh otce i soud prvního stupně vycházeli, neodpovídá uvedeným doporučením pediatra a probíhajícímu konfliktu mezi rodiči. Styk otce proto omezil tak, aby byl zachován jeho kontakt s nezletilým.
5. Usnesením Obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 19. srpna 2022, č. j. 43 Nc 520/2022-158, pak bylo nařízeno předběžné opatření, kterým soud zakázal matce vycestovat s nezletilým A. mimo území České republiky, a to do právní moci rozhodnutí o návrhu na úpravu poměrů a styku. Soud přitom vyšel z toho, že nezletilý, tehdy ve věku pouhých osmi měsíců, bydlel se rodiči v bytě matky na adrese xxx, kde jevil znaky sociálního ukotvení (obvyklé bydlíště, pediatrička). Matka bránila otci ve styku s nezletilým. Bez důvodné omluvy se nedostavila k jednání soudu, ač termín jednání vzala na vědomí při jednání dne 10. 5. 2022. Měl tak za prokázané možné ohrožení výkonu rozhodnutí, a to držením nezletilého na neznámém místě, eventuálně v Německu.
6. Toto rozhodnutí bylo k odvolání matky změněno usnesením Městského soudu v Praze ze dne 27. 9. 2022, č. j. 36 Co 367/2022-229, tak, že zákaz matce nestanoví. Odvolací soud zdůraznil, že podmínky pro nařízení předběžného opatření nejsou dány, jestliže matka s nezletilým již Českou republiku opustila, neboť takové rozhodnutí by se mělo účinkem. Přitakal však, že od počátku srpna 2022 matka s nezletilým pobývala v Německu, později na otci neznámém místě v Německu, byť původně do Německa s nezletilým i otcem odjela dobrovolně a neměla zjevně v úmyslu přijet zpět do České republiky.
7. Aktuálním návrhem na vydání předběžného opatření ze dne 19. 3. 2023 se otec domáhal vydání předběžného opatření, kterým by do pravomocného rozhodnutí o věci samé byl nezletilý svěřen do jeho péče a matce zakázáno vycestovat s ním mimo území České republiky. Pro případ, že by soud nevyhověl návrhu ohledně zatímní péče, navrhl, aby upravil styk otce s nezletilým široce až na hranici střídavé péče. Návrh odůvodnil tím, že po zahájení řízení matka dne 4. 8. 2022 unesla nezletilého do Německa. K návratu pak došlo až 28. 9. 2022 po slyšení u návratového soudu v Koblenzi, na jehož předběžné závěry matka reagovala. Tento soud pak následně již pravomocným rozhodnutím konstatoval, že žádost o navrácení nezletilého do České republiky byla oprávněná a uložil matce nahradit náklady řízení. Otec zdůraznil, že na právní zastoupení v tomto řízení vynaložil několik set tisíc korun a řízení představovalo extrémní psychické napětí. Po návratu nabídl matce možnost bydlení v jedné ze svých bytových jednotek. Matka jeho návrh přijala a od 28. 9. 2022 s otcem a nezletilým bydlela na Adrese xxx. Nezletilý měl zde k dispozici veškeré zázemí. Podotkl, že v období od října 2022 do března 2023 jezdil pracovat do Německa, avšak pouze na 3 dny v týdnu, jinak pracoval z domova. O nezletilého se staral v rozsahu větším než matka, která jej se synem nechávala samotného i celé dny. Snažil se vztahy mezi rodiči zlepšit. Vzal zpět návrh na rozvod. Zaplatil dvě nákladné zahraniční dovolené, jedenkrát týdně chuťu, matce výživné (celkem 111 335 Kč), ačkoliv všechny náklady domácnosti nesl sám, včetně nákladů na plyn v bytě matky. Dne 17. 3. 2023 mu matka oznámila, že nezletilého bere natrvalo pryč.

S tímto postupem nesouhlasil. Následně odešel s nezletilým do parku a po návratu zjistil, že matka zavolala policii a vyklidila z bytu věci nezletilého, včetně kočárků. Podotkl, že nezletilý již zažil shora popsany únos do Německa. Zdůraznil, že nezletilý již není kojením vázán na matku a má obvyklé bydliště v bytě otce na shora uvedené adrese. Matka se chová bezohledně a nezodpovědně (přestěhovala se k muži v Německu po 2 hodinové známosti přes sociální sítě). Nerespektovala předchozí předběžná opatření a lhala před soudy jak v České republice, tak v Německu. Podotkl, že není v zájmu nezletilého, aby jeho styk s otcem byl redukován na 3 hodiny týdně poté, co se o něj 6 měsíců staral. Zdůraznil obavu, aby matka neopakovala únos nezletilého do Německa či jakoukoliv jinou destinaci.

8. Soud prvního stupně při svém rozhodování vyšel ze zjištění, že se matka s nezletilým vrátila do České republiky (viz rozhodnutí Obvodního soudu Koblenz, ze dne 12. 10. 2022, sp. zn. 181 F253/222), návrh otce na navrácení nezletilého do České republiky byl zamítnut pro nepřípustnost až v době rozhodování, neboť nezletilý se již měl nacházet zpět v České republice. Obvodní soud v Koblenz však konstatoval, že zadržování nezletilého matkou v Německu bylo, až do návratu, protiprávní (viz str. 6 a 7). Matce byla proto rovněž uložena povinnost k náhradě nákladů řízení. Otec je vlastníkem bytových jednotek č. xxx a xxx v k. ú. xxx, obce Praha (viz výpis z katastru nemovitostí ze dne 19. 3. 2023). Matka vybrala z účtu nezletilého A. č. xxx/0800 v srpnu 2022 částku 10 000 Kč, v říjnu 2022 částku 20 000 Kč, v listopadu 2022 částku 38 800 Kč, v prosinci 2022 částku 17 000 Kč a v lednu 2023 částku 25 555 Kč (viz transakční historie). Soud dodává, že vzhledem k tomu, že jde o účet zřízený otcem na jméno nezletilého, k němuž mají dispoziční oprávnění oba rodiče, nelze z tohoto výpisu (samo o sobě) dovodit, že právě těmito částkami přispíval otec matce či na výživu nezletilého.
9. Soud prvního stupně vyšel z ustanovení § 1 odst. 3 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, dále z § 102, § 75c odst. 2 až 4, § 76 odst. 1 zákona č. 99/2013 Sb., občanský soudní řád (dále jen „o. s. ř.“), která citoval.
10. K aktuálnímu návrhu na vydání předběžného opatření uvedl, že účelem předběžného opatření není nahrazovat rozhodnutí ve věci samé. Ačkoliv otec tvrdí, že předchozí rozhodnutí o předběžném opatření jsou obsoletní, není tomu tak, neboť zatímní úprava styku i nadále trvá. Otec navíc žádným způsobem nedokládá, že alespoň v posledním období (kdy rodiče opět bydleli společně) zastával převážnou část péče, resp. že by se matka o nezletilého nestarala. Nedokládá ani to, že mu matka oznámila, že s nezletilým hodlá natrvalo odejít (přestože podle jeho verze měla být incidentu přítomna policie) či snad, že mu opět brání ve styku s nezletilým.
11. Pokud tedy jde o návrh otce na svěřeni nezletilého do jeho péče (do doby rozhodnutí o věci samé) uzavřel, že není prokázána potřeba zatímní úpravy poměrů ani ohrožení výkonu rozhodnutí. Návrh otce tedy v této části soud zamítl (§ 102 odst. 1 o. s. ř. a contrario). V podrobnostech odkázal na odůvodnění usnesení ze dne 11. 8. 2022 (bod 7), které je účastníků známo.
12. Pokud se týká případného rozšíření styku doposud upraveného pouze shora uvedeným předběžným opatřením, je z hlediska nejlepšího zájmu nezletilého významným faktorem jeho věk a potřeba kojení. Kojení je obecně doporučováno do 2 let věku dítěte. Zde odkázal na doporučení Ministerstva zdravotnictví <https://www.mzcr.cz/doporučení-k-zavedení-komplementární-výživy-přikrmu-kojencu/>. Otec navíc důkazně nijak nerozptýlil předchozí doporučení pediatra neoddělovat nezletilého od matky na dobu delší než 2-3 hodiny, na jehož základě redukoval odvolací soud rozsah styku. Samotné plynutí čas (nezletilý je nyní star 14 měsíců) či pouhé (ničím nedoložené) tvrzení otce, že došlo k odstavení nezletilého, na těchto závěrech nemůže ničeho změnit. Rozsah styku, vymezeného ve shora uvedeném rozhodnutí odvolacího soudu, shledal zcela dostatečným pro zachování kontaktu otce s nezletilým, přičemž přesnější a podrobnější rozhodnutí bude třeba učinit až ve věci samé. Návrh otce tedy i v této části soud zamítnul (§ 102 odst. 1 o. s. ř. a contrario).

13. V otázce požadovaného zákazu matce vycestovat s nezletilým mimo území České republiky však shledal naopak podmínky pro zatímní úpravu poměrů. Uvedl, že sdílí obavu otce, že matka, která (jak vyplývá z obsahu spisu) za podpory své rodiny disponuje dostatečnými prostředky, může opakovat své zkratkovité jednání a nezletilého A., znovu držet bez souhlasu otce na neznámém místě, zejména v cizině. To, že se takového zkratkovitého jednání již dopustila, jednoznačně vyplývá ze závěrů Obvodního soudu Koblenz. Matka si je dobře vědoma toho, že zde probíhá řízení o úpravu poměrů, styku a stanovení dohledu. Aktuálně se spis nachází u znalce, jehož úkolem je psychologicko-psychiatrického hlediska zprostředkovat soudu odborné závěry zejména o výchovných schopnostech a osobnostních předpokladech rodičů. Je tedy navíc nanejvýš žádoucí, aby oba rodiče i s nezletilým byli k dispozici znalci. V tomto směru tedy shledal nezbytným zatímně upravit poměry účastníků (§ 102 odst. 1 o. s. ř.) a rozhodl, jak je uvedeno ve výroku I.
14. Proti výroku II napadeného usnesení podal otec včasné a přípustné odvolání. Trval na tom, aby byl nezletilý i v rámci předběžného opatření svěřen do jeho výlučné péče, příp. do střídavé péče nebo aby mu byl umožněn široký styk. Poukázal na skutečnost, že matka nezletilého v minulosti unesla do zahraničí. Argumentoval, že pro úzký styk s nezletilým, tak jak byl vymezen předchozím nařízeným předběžným opatřením, není důvod, neboť nezletilý již fakticky kojen není. Odkazoval na zprávu pediatra ze dne 28. 3. 2023, dle které nezletilý v jednom roce života dostával 5 x denně příkrm a toleruje pestrnou stravu. Kojení nezletilého matkou před usnutím nemá dle pediatra z hlediska výživového ani imunitního význam. Otec dále tvrdil, že bez problémů strávil s nezletilým víkend od 17. 3. 2023 do 20. 3. 2023 bez přítomnosti matky. Na podporu své argumentace také odkázal na nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 1942/16, ze kterého citoval a navrhl změnu předběžného opatření na střídavou péči nebo širší styk nezletilého s otcem.
15. Kolizní opatrovník ve stručném vyjádření navrhl potvrzení napadeného usnesení s ohledem na skutečnost, že probíhá řízení o samotné úpravě výchovy, výživy a styku s nezletilým.
16. Matka ve vyjádření uvedla, že umožňuje nezletilému styk s otcem i nad rámec původního předběžného opatření. Nesouhlasila s tvrzením, že nezletilý již není kojen. Zdůraznila, že se jedná jen o zatímní úpravu poměrů. Také se vyjadřovala k tomu, že její jednání z léta 2022 je pro současné rozhodnutí irelevantní. Aby byl zachován aktivní a plnohodnotný styk nezletilého s otcem souhlasila s tím, aby byl styk každou neděli prodloužen na 8 hodin.
17. Odvolací soud přezkoumal usnesení soudu prvního stupně, jakož i řízení, které předcházelo jeho vydání (§ 212 a § 212a o. s. ř. ve spojení s § 1 odst. 3, 4 z. ř. s.), aniž bylo třeba za tím účelem nařizovat jednání [§ 214 odst. 2 písm. c) o. s. ř.], a odvolání shledal důvodným jen z části.
18. Odvolací soud přezkoumal podmínky pro vydání předběžného opatření podle obsahu spisu ke dni, ke kterému soud prvního stupně rozhodl o návrhu na vydání předběžného opatření v souladu s § 75c odst. 4 o. s. ř. (srov. stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 8. 3. 2017, sp. zn. Cpjn 202/2016). Soud rozhodující o předběžném opatření (včetně soudu odvolacího) nemůže provádět dokazování, ale při rozhodnutí vychází pouze ze skutečností, jež jsou v té době osvědčeny (srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 21. 4. 2015, sp. zn. I. ÚS 1037/15). Ústavní soud v usnesení ze dne 26. 3. 2009, sp. zn. III. ÚS 163/09, s odkazem na „intencionální efektivitu“ předběžného opatření, označil výklad, podle kterého účastníci řízení nemohou v odvolání nebo v průběhu odvolacího řízení ve věci předběžného opatření uvádět žádné nové skutečnosti nebo důkazy, za ústavně konformní. Lapidárně tento závěr vyjadřuje usnesení Ústavního soudu ze dne 14. 3. 2013, sp. zn. I. ÚS 659/13, když uvádí, že odvolací soud při rozhodování o odvolání ve věci předběžného opatření „vychází z obsahu spisu, jaký zde byl k datu vydání napadeného usnesení“. Proto ani odvolací soud nemůže vycházet z lékařské zprávy pediatra přiložené k odvolání otce.
19. Soud může po zahájení řízení nařídit předběžné opatření, je-li třeba zatímně upravit poměry účastníků nebo je-li obava, že by výkon rozhodnutí v řízení posléze vydaného mohl být ohrožen (§ 102 odst. 1 o. s. ř.). Má-li být předběžné opatření nařízeno, musí být prokázána potřeba zatímní

úpravy právních poměrů účastníků či ohrožení výkonu rozhodnutí, u ostatních okolností významných pro nařízení předběžného opatření postačí, jsou-li osvědčeny.

20. V posuzované situaci je odvoláním napaden pouze výrok II napadeného usnesení řešící předběžnou úpravu v otázce výchovy a styku s nezletilým. Výrok I zakazující matce vycestovat s nezletilým mimo území České republiky do právní moci rozhodnutí ve věci samé napaden nebyl. Ze souhlasných tvrzení matky i otce je zřejmé, že matka se na podzim 2022 vrátila z Německa a rodiče v zásadě obnovili společné soužití v rámci dvou bytových jednotek ve vlastnictví otce, kontakt otce s nezletilým tak nebyl omezen jen úpravou předchozího předběžného opatření nařízeného usnesením soudu prvního stupně ze dne 11. 8. 2022, č. j. 43 Nc 520/2022-10, modifikovaného usnesením zdejšího soudu ze dne 5. 9. 2022, č. j. 36 Co 329/2022-195, na tři hodiny každou neděli odpoledne. Tato situace se však měla dle tvrzení otce změnit v březnu letošního roku, kdy matka měla oznámit otci, že od něj se synem odejde. Skutečnosti zjištěné soudem prvního stupně popsané v bodě 11. napadeného usnesení jen dokládají vlastnictví otce ke dvěma zřejmě sousedícím bytovým jednotkám, pro účely posouzení potřeby zatímní úpravy výchovy nezletilého, resp. styku s nezletilým, nemají zásadnější význam, když před vydáním napadeného usnesení stále v otázce styku platila úprava daná předchozím předběžným opatřením. Přestože odvolací soud reflektuje odkaz otce na judikaturu Ústavního soudu v otázce styku s nezletilými dětmi platnou i pro předběžné opatření, je nutné stále zdůrazňovat, že jde o úpravu předběžnou, jež nemůže nahrazovat konečné rozhodnutí, a má jen umožnit druhému rodiči dle konkrétních okolností případu dostatečný kontakt s nezletilým. Avšak na rozdíl od soudu prvního stupně odvolací soud především s ohledem na plynutí času dospěl k závěru, že vzhledem ke stáří nezletilého, 1 rok a dva měsíce v době rozhodování soudu prvního stupně, jde nyní o dítě, které je navykklé na konzumaci příkrmů a není odkázáno výlučně na kojení, je tedy namíste za situace, kdy ve věci samé dosud rozhodnuto nebylo a vztahy rodičů se zhoršily zatímně styk otce s nezletilým upravit nově, a to rozšířit v zásadě na celý den.
21. Z uvedených důvodů změnil zamítavý výrok II napadeného usnesení dle § 220 odst. 1 písm. a) o. s. ř. tak, že stanovil otci prozatímní styk s nezletilým na každou neděli od 9,00 hod do 18,00 hod., jinak zamítavý výrok v otázce výchovy a styku potvrdil, když skutečně z listin přiložených k návrhu na vydání předmětného předběžného opatření nebylo osvědčeno, že by se matka o nezletilého nestarala a bylo by nutné nezletilého prozatímně svěřit do výchovy otci.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **není** dovolání přípustné
[§ 30 odst. 1 z. ř. s., § 238 odst. 1 písm. f) o. s. ř.].

Praha 27. dubna 2023

Mgr. Tomáš Mottl v. r.
předseda senátu